

Ἐνταῦθα δὲ ἔχομεν καταφανὲς τηλεχημικὸν φαινόμενον, διότι ἐνῷ κυρίως ἔπρεπεν, ἵνα διαλύσωμεν τὸν ψευδάργυρον, νὰ χύσωμεν τὸ θεικὸν ὀξύ εἰς τὸ διαχωρίσμα ὅπου εὐρίσκεται οὗτος, κατορθώνομεν νὰ διαλύσωμεν αὐτὸν προσθέτοντες τὸ ὀξύ εἰς τὸ διαμέρισμα, ὅπου εὐρίσκεται ἄλλο μέταλλον (ὁ λευκόχρυσος)· τοῦτο ἐν τούτοις δὲν προσβάλλεται, διαλύεται δὲ ὁ ἀλλαχοῦ καὶ σχετικῶς μακρὰν εὐρισκόμενος ψευδάργυρος.

Ἀνάλογα φαινόμενα παρατηροῦμεν καὶ ἐπὶ ἄλλων μετάλλων· καὶ τὰ μᾶλλον δυσπρόσβλητα αὐτῶν δύναται νὰ διαλυθῶσιν εἰς ρευστὰ τὰ ὁποῖα ἄλλως οὐδαμῶς τὰ προσβάλλουσιν, ἀρκεῖ νὰ τὰ συνδέσωμεν μετὰ λευκοχρύσου, καὶ νὰ φέρωμεν εἰς ἐπαφὴν μετὰ τούτου τὸ ρευστὸν εἰς ὃ θέλομεν νὰ τὰ διαλύσωμεν.

Τὸ δυσδιαλυτότατον τῶν μετάλλων, ὁ χρυσός, ὅστις καλεῖται καὶ βασιλεὺς τῶν μετάλλων καὶ διαλύεται κυρίως μόνον εἰς βασιλικὸν ὕδωρ, ἥτοι μίγμα νιτρικοῦ καὶ ὑδροχλωρικοῦ ὀξέος, δύναται νὰ διαλυθῇ εἰς ὑδαρὲς διάλυμα κοινῷ μαγειρικῷ ἄλατος ἐάν συνδέσωμεν αὐτὸν μετὰ λευκοχρύσου, ἀφήσωμεν δὲ νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τούτου (τοῦ λευκοχρύσου) χλωρίον (χλωριούχον ὕδωρ).

Ὁ ἀργυρὸς δύναται ὡσαύτως νὰ διαλυθῇ εἰς ἀραιὸν θεικὸν ὀξύ ἐάν τὸν συνδέσωμεν μετὰ τοῦ λευκοχρύσου, προσθέσωμεν δὲ εἰς τὸ θεικὸν ὀξύ εἰς ὃ ἐμβαπτίζεται οὗτος (ὁ λευκόχρυσος) σταγόνας διαλύματος χρωμικοῦ ὀξέος ἢ κρυστάλλους τινὰς διχρωμικοῦ καλίου.

Ἐνοεῖται ὅτι τὰ ἀγενῆ μέταλλα εἶτι εὐκολώτερον δύναται νὰ διαλυθῶσι δι' ἀναλόγου τρόπου.

Ὁ κασίτερος, ὁ ψευδάργυρος, τὸ κάδμιον καὶ τὸ ἀργίλλιον διαλύονται ὡσαύτως, ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὁρους, εὐκόλως εἰς τὸ ὑδαρὲς διάλυμα τοῦ μαγειρικοῦ ἄλατος ἢ καὶ τοῦ θεικοῦ καλίου.

Ἐκ τῶν ἄνω καταφαίνεται ὅτι ἔχομεν ἱκανὰ καὶ ἀσφαλῆ παραδείγματα τηλεχημικῶν ἐπιδράσεων. Ὅπως δὲ ποτε ὁμως τὸ ζήτημα ἵνε ἀκόμη νέον καὶ ἔχει ἀνάγκη νὰ συμπληρωθῇ διὰ νέων καὶ εὐρυτέρων παρατηρήσεων· τίς οἶδε δὲ ἂν θὰ φθάσῃ εἰς τὸ σημεῖον, ὅπερ ὀνειρεύονται οἱ τῶσον εὐφάνταστοι ὅσον καὶ πρακτικοὶ Ἀμερικανοί.

Ο. Α. ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

ΑΙ ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΠΝΥΚΑ ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ

Ὁ διεθυντὴς τῆς Γερμανικῆς ἀρχαιολογικῆς σχολῆς κ. Δαίρπελδ ἐξακολουθεῖ δραστηρίως ἀριστερόθεν τῆς πρὸς τὴν Ἀκρόπολιν ἀγούσης ἀμαξίτης, μετὰ τῆς Πυκνὸς καὶ τῆς ΜΔ κλιτύος τοῦ Ἀρείου πάγου, τὰς πρὸ μικροῦ ἐπαναληφθείσας ἀνασκαφάς. Ὡς γνωστὸν ἐνταῦθα που ζητεῖ ν' ἀνεύρῃ ὁ Γερμανὸς ἀρχαιολόγος λειψάνον τι τῆς παλαιᾶς Ἐννεακρούου, τῆς ὑπὸ τῶν Πεισιστρατιδῶν οὕτω σκευασθείσης κρήνης τοῦ ἀρχαίου ἄστεως. Ταύτην οἱ ἀρχαιολογοῦντες ἔθετον μέγχι πρὸ μικροῦ εἰς τὴν τοῦ Ἰλισοῦ κοίτην παρὰ τὸ Ὀλυμπίειον, ὅπου καὶ σήμερον τὸ παλαιὸν τῆς Καλλιρρόης ὄνομα σῶζουσα πηγὴ ἀφθονος ῥεεῖ. Ἀλλ' ὁ

κ. Δαίρπελδ ἀπὸ πολλοῦ ἐγένετο εἰσηγητὴς τῆς ἰδέας ὅτι ἄτοπος ὀνομάτων σύγχυσις τῆς πλάνης ταύτης κατέστη αἰτία. Τῷ ὄντι μόνον ἡ παρὰ Ουκυδίδη (ἐν Α' βιβλίῳ κεφ. 15) ἀφήγησις ὅτι ἡ παρὰ τῶν Πεισιστρατιδῶν διασκευασθεῖσα ἐννεακρούος κρήνη πρῶην ἦτο πηγὴ ἀπλῆ, Καλλιρρόη καλουμένη, παρῶσθεν ἀφορμὴν εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς παρὰ τοῖς ἀρχαιολογοῦσι διαδεδομένης γνώμης, ἥς ἐμνήσθημεν ἀνωτέρω· ἀλλὰ πᾶς ἄλλος λόγος πείθει ὅτι τὸ περιώνυμον τῶν Πεισιστρατιδῶν κτίσμα δὲν ἦτο δυνατόν νὰ κεῖται τοσοῦτον μακρὰν τοῦ κέντρον τοῦ ἀρχαίου ἄστεως καὶ δὴ ἔξω τῶν τειχῶν αὐτοῦ. Ἐν πρώτοις ὑπάρχει ῥητὴ τοῦ περιηγητοῦ Παυσανίου μαρτυρία (ἐν Α' βιβλίῳ κεφ. 14) ὅτι ἡ Ἐννεακρούος, ἡ μόνη τοῦ ἄστεως κρήνη, ἔκειτο ἐγγὺς τῆς ἀρχαίας ἀγορᾶς κατὰ τὴν πρὸς τὴν Ἀκρόπολιν ἄνοδον ἐν τῷ μεταξὺ που τῆς Πυκνὸς καὶ τοῦ Ἀρείου πάγου χώρῳ. Ἀλλὰ καὶ ἡ κατασκευὴ κρήνης ἐν τῇ τοῦ Ἰλισοῦ κοίτῃ, διὰ κρουσῶν παρεχούσης τὸ ὕδωρ ὅπερ ἀμέσως ἐκ τῆς κατασταλαγμάτων τοῦ ἀφανοῦς ποταμίου παρελάμβανε, θὰ ἦτο ἥκιστα τυραννικῆς φιλοδοξίας ἔργον, πολλῶν δὲ ἦσσαν ὠφελείας τινὲς εἰς τοὺς κατοίκους τοῦ ἀνδρὸς ἄστεως πρόξενον. Διότι τοῦτο γνωστότατον εἶνε, ὅτι τὸ μὲν κέντρον τῆς ἀρχαίας πόλεως ἦτο ὑπὸ τὴν βορείαν τῆς Ἀκροπόλεως κλιτὺν καὶ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ νῦν οὕτω καλουμένου Θησειοῦ, ὅπου ἔκειτο ἡ ἀγορὰ καὶ αἱ στοαί, πᾶν δὲ τὸ περὶ τὸ Ὀλυμπίειον τμήμα ἔκειτο ἔξω τοῦ παρὰ τὴν Ἀδριανοῦ πύλην διερχομένου τείχους τῆς πόλεως. Ἄν δέ ποτε οἱ μεγαλοπρεπεῖς τῶν Ἀθηνῶν τύραννοι ἐσκέφθησαν νὰ μεταχετεύσωσιν ὕδωρ πόσιμον εἰς αὐτάς, βεβαίως ἔφεραν τοῦτο ἐντὸς τοῦ ἄστεως καὶ ὅ,τι ἐγγύτατα τοῦ κέντρον αὐτοῦ. Ἀλλ' ἡ ἀνακάλυψις τοῦ ἐλπίον ἀνωτέρω τοῦ νῦν ἀνασκαπτομένου χώρου τῶς ἀγνώστου παλαιῶ ὑδραγωγείου ἐπισφραγίζει τὰς ὁρθὰς ταύτας ὑποθέσεις τοῦ κ. Δαίρπελδ. Τὸ κατασκευάσμα τοῦτο ἀνήκει εἰς παλαιοτάτην προφανῶς ἐποχὴν καὶ εἶνε ἀντάξιον τῆς μεγαλοπραγμοσύνης τῶν ἐνδόξων τυράννων τῶν Ἀθηνῶν. Εἶνε βέβαιον ὅτι τὸ ὕδωρ κατέρχεται δι' αὐτοῦ, ὡς ὁ κ. Δ. ἀπέδειξεν, ἐκ τῆς ἀνωτέρας τοῦ Ἰλισοῦ κοιλάδος καὶ παρὰ τὴν μεσημβρινὴν τῆς Ἀκροπόλεως κλιτύν, καὶ σήμερον δὲ εἶτι διὰ τοῦ ἀρχαίου ἀγωγοῦ ῥέον ὑπὲρ τὸ Διονύσου θέατρον προσεγγίζει κατόπιν τὴν ἀμαξίτην, ἐνθα ὁρατὸν εἶνε νῦν παρὰ τὸν ἀνασκαπτόμενον χώρον. Ἀλλὰ τοῦτο ὁδηγεῖ ἡμᾶς εἰς τὴν ἐνταῦθα που ἀναζήτησιν τῶν λειψάνων τῆς περιωνύμου κρήνης καὶ τὸν χώρον τοῦτον διερευνᾷ νῦν ὁ κ. Δαίρπελδ.

Ἡ σκαφὴ δὲ ἀπεκάλυψεν ἤδη τὴν παλαιὰν ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς πρὸς τὴν Ἀκρόπολιν ἀγούσαν ὁδόν. Δεξιόθεν τῆς νῦν ἀμαξίτης ἀνεφάνησαν τὰ πρῶτα αὐτῆς ἴχνη, ἅμα δὲ καὶ τὰ ὑπὸ τὸν τῆς Πυκνὸς βράχον σαφέστατα λείψανα παλαιᾶς πηγῆς, ἥς τὸ ὑδάτιον ἐκμαστεύομενον ἐντὸς ὑπογείων θαλάμων ὁρατῶν καὶ νῦν καὶ ὑπὸ νόμου ἐισδουσης εἰς τὰ σπλάγγνα τοῦ πορώδους βράχου διωχετέετο εἰς ἀγωγὸν ἐκ πηλίνων σωλήνων κάλλιστα σωζόμενον ἄχρι τοῦδε. Ἀριστερόθεν δὲ τῆς ἀμαξίτης (τῷ ἀνιόντι) ἐκαθαρίσθη πᾶσα ἡ ἀρχαία ὁδός, παρ

αὐτὴν δὲ ἀπεκαλύφθησαν πλείστοι τοῖχοι οἰκημάτων τῆς πρὸ τῶν Περσικῶν ἐποχῆς, ὡς μαρτυρεῖ τοῦ τε λίθου τῆς Ἀκροπόλεως ἡ χρῆσις καὶ ἡ πολυγωνικὴ οἰκοδομία. Μικροσκοπικὸς ναῖσκος ἐκ πωρινίου λίθου μετὰ τοῦ ἐμπροσθεν αὐτοῦ βωμοῦ παρέσχε τὸ πρῶτον τεκμήριον ἐνταῦθα περὶ τῆς παλαιότητος τῶν παρὰ τὴν ὁδὸν ἀποκαλυφθέντων κτισμάτων. Ἀκολουθοῦσιν ὁροθετικαὶ στήλαι λέσχης τινὸς καὶ τοῖχος οἰκίας μικρᾶς, ἡ ἐφ' οὗ ἐπιγραφὴ μαρτυρεῖ ὅτι ὡς ἐνέχυρον ἐδόθη αὕτη ἀντὶ διακοσίων δραχμῶν (ὅρος οἰκίας ὑποκειμένης Ἀλαιοῖσιν ΗΗ). Ἀπὸ ταύτης ἐκτείνεται εἰς 27 μέτρων μήκος δεξι�μενὴ εὐρυάτη, ἥς τὸ διὰ παχείας καὶ στερεᾶς ἀμμοκονίας ἐστρωμένον ἔδαφος ἐνιαχοῦ ἔτι σώζεται. Πλείστοι ὀχετοὶ ἐκβάλλουσι πανταχόθεν πρὸς τὴν κεντρικὴν τῆς ὁδοῦ ὑπὸ νομον καλῶς ἔτι διατηρουμένην. Ἀλλὰ καὶ μικρότεροι ἀγωγοὶ ποσίου ὕδατος κατέρχονται ἐπ' αὐτῆς. Ἀπειράριθμα ὑδριῶν συντρίμματα εἶνε μετὰ τῶν χωμάτων ἀναμειγμένα, καὶ ἀκέραια δὲ ὑδρία πολλὰ ἀνεσκάφησαν. Ἀνάγλυφα τινὰ κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας εὐρεθέντα εἶνε ἀναθήματα ἱαθέντων εἰς τὸν Ἀσκληπιὸν ἢ ἄλλον τινὰ ἱατρὸν θεόν, οὗ ἱερὸν τι πιθανῶς παρὰ τὴν ὁδὸν ταύτην ἔκειτο. Πωγωνοφόρος ἀνὴρ ἀνάγλυφος ἐπὶ πλακὸς ἐνὸς περίπου μέτρου ὕψους κρατεῖ σκέλος, παρ' αὐτῷ δὲ εἶνε γεγλυμμένοι καὶ μικροὶ δύο πόδες. Ἐκ τῆς ὑπὸ τὸ γέισον τῆς πλακὸς κεχαραγμένης ἐπιγραφῆς διακρίνονται ἔτι αἱ λέξεις τεύξεν ὁ δεῖνα — σεμνοτάτην — Ἀχαρνέος καὶ ἡ κωτηριασμένοι τινὲς ἄλλαι. Καὶ ἄλλα μικρὰ ἀνάγλυφα εὐρέθησαν, οἷον γυνὴ φέρουσα βρέφος, καὶ κεφαλὴ γυναικὸς ἐκ τερρακοττίας. Καὶ κίων μικρὸς δωρικὸς ἐκ πωρινίου λίθου εὐρέθη παρὰ τὸν τοῖχον τῆς δεξι�μενῆς. Εἰς τὸν καθαρισμὸν δὲ αὐτῆς ἀπὸ τῶν ὑπὸ τῶν αἰώνων συσσωρευθέντων χωμάτων καταγίνεται νῦν ὁ κ. Δ. Ἀν δὲ ὄντως αὕτη ἀνῆκεν εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Ἐννεακρούνου, αἱ ἐργασίαι τοῦ Γερμανοῦ ἀρχαιοδίου ἐγγίξουσιν εἰς εὐτυχὲς τέλος.

Γ. Σ.

ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΟΥΛΑ

Στεφάνω Μαρτζώκη.

Μ' εὐλάβεια παρακαλοῦν
Μαζὶ γονατισταῖς ἢ κορασίδες.
Κι' ἀφ' τὰ παρόθουρα περνοῦν
Τοῦ ἡλίου ἢ ὀλόχρους ἀχτίδες.

Χτυποῦν ἢ ἀχτίδες σταῖς παλαιαῖς
Εἰκόνες ὅπου κρέμονται στοὺς τοίχους,
Καὶ ζωντανεῦσιν ἢ μορφαῖς
Ἀπὸ τὸ φῶς, στῆς προσευχῆς τοὺς ἤχους.

Γαλῆνν μελαγχολικὴ
Στὴν ἐκκλησοῦλα μέσα βασιλεύει,
Καὶ μιὰ δειλιά μυστικὴ
Ταῖς κορασιάς ποῦ δέονται κυριεῖ.

Ἐνα ὀλομόναχο κερὶ
Στὴν Ἀγία Τράπεζα ἐπάνω καίει

Καὶ τὴ μορφὴ τὴν ἱερὴν
Τοῦ λειτουργοῦ φωτίζει, ὅπου κλαίει.

Τοῦ λιθανίου ταῖς εὐωδιαῖς
Σκορπᾷ τὸ θυματὸ στὴν ἐκκλησίαν·
Καὶ ζωγραφίζονται σκιαῖς
Στοὺς μαύρους τοίχους ἀφ' τὴν ὑγρασία.

Δειλὰ ζητοῦν ἢ κορασιάς
Συγχώρησι καὶ τ' Ἀγία κοινωνοῦνε
Καὶ τρέμουνε σὰν ταῖς χρύσαις
Ἀχτίδες, ποῦ τὴν οὐρ τῶν φωτοῦνε.

Ἡ ψαλμοδία ἀντηχεῖ
Στῆς δειλιασμένης μου καρδιᾶς τὰ βᾶθν,
Κ' ἡ πονεμένη μου ψυχὴ
Ἀλυσμονεῖ τ' ἀμαρτωλά της πάθν!

Ζάννηθος.

ΔΙΟΝ. ΗΛΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἀρχαιολογικά

Ἡ ἡμετέρα Κυθέρνησις παρεκλήθη ὑπὸ τῆς Ἀμερικανικῆς νὰ πωλήσῃ γύψινα ἀντίτυπα ὅλων τῶν ὑπαρχόντων ἐν Ἑλλάδι ἀγαλμάτων καὶ ἀρχαιολογικῶν ἀντικειμένων. Τὰ ἐκμαγεῖα ταῦτα, ὁμοῦ μετὰ τῶν προσωρισμένων διὰ τὴν ἔκθεσιν τοῦ Σικάγου, θάπσταλῶσιν εἰς Νέαν Ὑόρκην, διὰ τὸ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἀνεγειρόμενον διὰ κληροδοτήματος μέγα μουσεῖον Ἀρχαιοτήτων.

— Διὰ τὴν Ἀμερικὴν ἐπίσης θὰ ληφθῇ πανομοιότυπον τοῦ Παρθενῶνος, ἡ γένηται δὲ ἤδη ἐκ Νέας Ὑόρκης ὅτι ἀφικνοῦνται εἰς Ἀθήνας πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον οἱ εἰδικοί τεχνίται.

Φιλολογικά

Ὁ Γερμανὸς καθηγητῆς Joël ἐξέδωκεν ἐσχάτως τὸν πρῶτον τόμον συγγράμματος ἐπιγραφομένου «Ὁ γνήσιος καὶ ὁ παρὰ Ξενοφῶντι Σωκράτης» ἐν ᾧ ἐξετάζει ὑπὸ διαφόρους καινοὺς τρόπους τὴν φιλοσοφίαν τοῦ Σωκράτους, ὡς ἐκτίθεται αὕτη ἐν τοῖς Ἀπομνημονεύμασι τοῦ Ξενοφώντος. Ὁ κ. Joël κατακρίνει τὸν Ξενοφῶντα ὡς μὴ διαλαβόντα πιστῶς καὶ ἀκριβῶς περὶ τῆς σωκρατικῆς φιλοσοφίας, εἰκονίζει δὲ εἰτα τὸν Σωκράτην ὡς τὸν κατ' ἐξοχὴν φιλόσοφον τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, λαβόντα ὡς κανόνα ἠθικῆς καὶ πολιτικῆς τὴν ἀπτικὴν τέχνην.

— Ἀλλὰ πονήματα ἐκδοθέντα ἐπίσης ἐν Γερμανίᾳ καὶ σχέσιν ἔχοντα πρὸς τὰ ἑλληνικὰ εἶνε τὸ «περὶ σολωμείου νομοθεσίας κατὰ τὴν Ἀθηναίων Πολιτείαν τοῦ Ἀριστοτέλους» ὑπὸ τοῦ ἐν Στρασβούργῳ καθηγητοῦ κ. Καίλ καὶ τὸ «περὶ τῶν ναῶν τῶν μυστηρίων ἐν Ἐλευσίνι καὶ Σαμοθράκῃ» ὑπὸ τοῦ κ. Ρούβενσον.

— Τὸ ἐνταῦθα βιβλιοπωλεῖον Καρόλου Μπέκ ἀγγέλλει τὴν προσεχὴ ἐκδοσιν τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἱστορίας τοῦ Ἰταλοῦ Βερτολίνῃ, κατὰ μετάφρασιν τοῦ καθηγητοῦ κ. Σπυρίδωνος Λαμπρου. Τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον θὰ ἐκδοθῇ πολυτελεῶς κατὰ φυλλάδια, θὰ κοσμήται καὶ ὑπὸ λαμπρῶν εἰκόνων.

— Ὁ Γάλλος συγγραφεὺς Ἰππόλυτος Νουαυρὺ ἐξέδωκεν ἐν Παρίσις ὁγκώδη τόμον περιέχοντα ἀνέκδοτα ἐγγράφα περὶ τῆς ἐνετικῆς κυριαρχίας ἐν Κρήτῃ ἀπὸ τοῦ 1380 μέχρι τοῦ 1485.